

I. Sytuacja na rynku pracy

1.1. Analiza rynku pracy i bezrobocia

Stan bezrobotnych w Krakowie, zarejestrowanych w Rejonowym Biurze Pracy osiągnął na koniec grudnia 1992 r. - 32.285 osób. Ponad połowę bezrobotnych stanowiły kobiety /16.655 osób/

- tj. 57 % ogółu bezrobotnych, proporcja między obu grupami utrzymuje się od ubiegłego roku na względnie stałym poziomie.

W stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego stan bezrobotnych wzrósł o 48,1%. W analizie rynku pracy i bezrobocia wskaźnikiem najbardziej adekwatnym dla jego oceny jest stopa bezrobocia - miernik określający udział bezrobotnych w ogólnej liczbie zawodowo czynnych, poza rolnictwem.

W Krakowie wskaźnik ten w grudniu 1992 r. wynosił 9,4 % /w 1991 r. - ok. 6 %/, co wskazuje na fakt, że co 10-ty czynny zawodowo nie posiada aktualnie zatrudnienia.

Stopa bezrobocia dla Krakowa kształtowała się korzystniej aniżeli stopa bezrobocia dla województwa krakowskiego /11,1%/. Jest to wynikiem zróżnicowanej struktury zatrudnienia i wielobranżowości przemysłu miasta.

Okolo 61 % zarejestrowanych bezrobotnych nie posiada prawa do zasiłku. Ich liczba w stosunku do grudnia 1991 roku wzrosła pięciokrotnie.

W strukturze bezrobocia dominują osoby w wieku mobilnym, a więc do 44 roku życia, stanowią one okolo 92,4 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Osoby w przedziale wiekowym od 15-24 lat stanowią ok. 55 % ogółu bezrobotnych.

Udział absolwentów różnego typu szkół w tej grupie wynosi ok. 25 %. Ich ilość w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego spadła o 11,5 %.

Jest to zjawisko korzystne z punktu widzenia skutków psycho-społecznych.

Dane dotyczące poziomu wykształcenia wskazują, że decydujący udział wśród bezrobotnych mają osoby o zasadniczym wykształceniu zawodowym /33,1 %/ oraz policealnym i średnim zawodowym /26,9%/.

W stosunku do grudnia roku ubiegłego wzrosła gwałtownie /prawie 14-krotnie/ liczba bezrobotnych z wykształceniem podstawowym, a więc bez kwalifikacji.

Spadła natomiast o 9,5 % ilość bezrobotnych z wykształceniem wyższym - udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosi 8,9 %.

Podział bezrobotnych na poszczególne grupy wiekowe, posiadane wykształcenie, stanowiska robotnicze i nierobotnicze oraz ze względu na płeć przedstawia załącznik nr 8 i 9.

Na koniec 1992 r. 17 zakładów sektora publicznego i 5 prywatnego zgłosiło zwolnienie 542 osób.

1.2. Oferty pracy

Podstawowym zadaniem biura pracy jest udzielenie pomocy bezrobotnym i innym poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia, a zakładom pracy w pozyskiwaniu pracowników.

Funkcja ta realizowana jest w zdecydowanej części poprzez gospodarkę ofertami pracy zgłaszanymi do biur pośrednictwa.

W ciągu 1992 r. do Rejonowego Biura Pracy dla m. Krakowa wpłynęło 12.447 ofert, z tego okolo 75 % na stanowiska robotnicze i 25 % na stanowiska nierobotnicze.

W ciągu roku 1992 zaobserwowano znaczny spadek ilości ofert trafiających do biura pracy w stosunku do 1991 roku.

Mozna natomiast zauważyć w roku 1992, analogicznie jak w roku poprzednim tendencję wzrostową liczby ofert pracy w miesiącach letnich. Miało na to wpływ przede wszystkim zatrudnienie pracowników do robót sezonowych, w szczególności w budownictwie i rolnictwie.

Sezonowość widoczna była w wzroście ilości miejsc pracy na stanowiskach robotniczych przy stałym poziomie ofert na stanowiska nierobotnicze.

Przekrój ofert pracy zgłaszanych do rejonowych biur pracy w ubiegłym roku wskazuje na wysoki - prawie 50 % - udział jednostek małych, zatrudniających do 10 osób - w ogólnej liczbie pracodawców korzystających z biur pracy.

Najwięcej ofert, spośród działów gospodarki narodowej pochodziło z zakładów budowlanych - 35 %, następnie z handlu - 33 %, z przemysłu - 20 %.

Znaczna grupa Polaków wybrała możliwość podjęcia legalnej pracy na Zachodzie, przede wszystkim w Niemczech. Osoby, które znalazły pracodawcę chętnego do ich zatrudnienia mogły zalegalizować umowę o pracę za pośrednictwem Wojewódzkiego Biura Pracy.

Ogółem w 1992 r. do WBP w Krakowie wpłynęło 3429 umów. Polacy podejmowali pracę przede wszystkim w rolnictwie, budownictwie i gastronomii.

1.3. Fundusz pracy, aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

W strukturze Funduszu Pracy zasadniczą pozycję stanowią zasiłki dla bezrobotnych. Stanowią one 82 X wydatków ogółem.

W porównaniu z poprzednimi latami nastąpił dalszy wzrost udziału zasiłków w ogólnej liczbie wydatków z tego funduszu.

W stosunku do 1990 r. wzrost ten był prawie dwukrotny.

Spadkowi natomiast uległy wszystkie pozostałe pozycje.

Na przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie przeznaczono 0,2 % Funduszu Pracy, na pożyczki dla bezrobotnych - 0,9 %, prace interwencyjne - 1,0 %, roboty publiczne - 0,3 %, wynagrodzenie dla młodocianych oraz ekwiwalenty dla uczniów - 14,0 %, pozostałe - 1,6 %.

Przeznaczone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej limity na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu nie odpowiadają potrzebom, w szczególności w zakresie pożyczek i robót publicznych.

W roku 1992 środki przeznaczone na ten cel napłynęły dopiero w II półroczu, co spowodowało podjęcie działań Rejonowego Biura Pracy w ostatnich miesiącach roku. Statystycznie na 1 bezrobotnego wydatkowano 169,5 tys. zł oraz uaktywniono 2,7% bezrobotnych.

2. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

2.1. Ochrona zdrowia

Na terenie miasta Krakowa funkcjonuje 17 szpitali ogólnych klinicznych i resortowych o ok. 8400 łózkach.

W 1992 r. zostało oddane o użytku Krakowskie Centrum Rehabilitacji. Natomiast w trakcie budowy znajduje się Krakowski Szpital Specjalistyczny im. J. Rydygiera.

Pod koniec ubiegłego roku Krakowska Służba Zdrowia zatrudniała 3622 lekarzy, 590 lekarzy dentyków i 5743 pielęgniarki.

2.2. Opieka społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, zarówno własne gminy, jak również zadania administracji rządowej zlecone gminie. Świadczenia pomocy mają na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia uwarunkowany jest okolicznościami uzasadniającymi udzielenie pomocy. W ramach realizacji zadań własnych gminy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie udzielał pomocy materialnej i rzeczowej, świadczył usługi opiekuńcze dla osób samotnych.

Udzielał również pomocy w postaci pracy socjalnej.

Ogółem w 1992 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach zadań własnych udzielił pomocy 14.302 rodzinom na łączną kwotę 20.291 mln zł, realizując 780.719 świadczeń.

Podstawową formą świadczeń były zasiłki na żywność /1,8 mld zł/, posiłki /3,2 mld zł/, odzież /1,2 mld zł/, usługi opiekuńcze dla osób samotnych /6,4 mld zł/.

Pozostaje formy pomocy to pokrycie kosztów leków i leczenia, zakup odzieży, remont mieszkania, opał, sprawienie pogrzebu .

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił również pomocy materialnej rodzinom najuboższym z przeznaczeniem na sfinansowanie bądź dofinansowanie wyjazdów śródrocznych dzieci, a zwłaszcza wyjazdów na kolonie i obozy letnie, dzięki tej pomocy na wypoczynek wyjechało z Krakowa 1.865 dzieci, a MOPS przeznaczył na ten cel 1,7 mld zł. Realizowana również była pomoc dzieciom z rodzin najuboższych w formie finansowania obiadów /dla 1510 dzieci/ i innych świadczeń rzeczowych /np. wyprawki szkolne, zakup podręczników, zeszytów itp./.

W celu rozwiązania poważnego w skali miasta problemu ludzi bezdomnych, władze miasta przekazały budynek przy ul. Makuszyńskiego 19 na schronisko dla tej grupy ludzi.

Rozpoczęło ono działalność dnia 19 grudnia 1992 r.

Schronisko liczące 100 miejsc przeznaczone jest dla mężczyzn.

Ośrodek nawiązał kontakt z zachodnimi ofiarodawcami /szczególnie z Holandii/, którzy przekazali żywność i używana odzież z przeznaczeniem dla biednych osób. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie realizował zadanie zlecone pomocy społecznej, obejmujące świadczenia w formie zasiłków stałych, okresowych, na usamodzielnienie gospodarcze dla świadczenia usług opiekuńczych osobom przy rodzinie, a także realizacji rządowych programów pomocy rodzinie.

Ogółem w roku 1992 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonując zadania zlecone, udzielił pomocy 20.152 rodzinom na łączną kwotę 69.758 mln zł

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadzoruje działalność 5-ciu zakładów budżetowych - Dziennych Domów Pomocy Społecznej

Domy te posiadają łącznie 305 miejsc i prowadzą działalność statutową w środowisku ludzi starszych świadcząc na ich rzecz następujące usługi takie jak:

- zapewnienie warunków na spędzenie czasu i wypoczynku,
- całodzienne wyżywienie,
- organizowanie imprez kulturalnych i towarzyskich,
- organizowanie wspólnych wyjść do teatru oraz wyjazdów na wycieczki krajoznawcze,
- organizowanie imprez okolicznościowych, kolacji wigilijnych, itp.,
- organizowanie rehabilitacji ruchowej w formie zajęć gimnastycznych dla podtrzymania sprawności fizycznej,

- organizowanie zajęć w ramach terapii zajęciowej.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej "Socius" przy ul. Zubrzyckiego /145 miejsc/ prowadzi zarówno działalność wśród ludzi starszych, jak i wśród dzieci w wieku szkolnym. Dla ludzi starszych zorganizowano Klub III Wieku do którego należy ok. 80 samotnych osób z ograniczoną sprawnością ruchową. Członkowie Klubu korzystają z gotowanych obiadów.

Funkcjonuje również świetlica socjoterapeutyczna dla dzieci. Korzysta z niej 68 dzieci, którym środowisko rodzinne nie zabezpiecza odpowiednich warunków prawidłowego rozwoju emocjonalnego.

Pozostałe 4 Dienne Domy Pomocy Społecznej, działają wyłącznie w środowisku ludzi starszych i niepełnosprawnych. W 1992 r. w ramach integracji pensjonariuszy ze środowiskiem zewnętrznym, zorganizowały 122 imprezy okolicznościowe, kulturalne i towarzyskie. Organizowały systematyczne zajęcia gimnastyczne oraz zagwarantowano 1 raz w tygodniu dyżur lekarza i stałą opiekę pielęgniarki. Ogólny koszt działalności Dziennych Domów Pomocy Społecznej wyniósł 2.925 mln zł.

2.5. Żłobki

W 1992 r. funkcjonowało w Krakowie 31 żłobków zapewniając dobrze zorganizowaną opiekę i warunki rozwojowe dla 1855 dzieci.

Z dniem 1 maja ubiegłego roku likwidacji uległa grupa tygodniowa w żłobku na os. Krakowiaków, ponieważ w ostatnich latach wykorzystanie miejsc wahało się w granicach 20 - 30 %.

W latach 1991-92 urodziło się w Krakowie 24 372 dzieci.

Ponad 20.000 dzieci pozostaje pod opieką matki lub płatnej opieki. Co 13 dziecko korzysta z opieki w żłobku.

Rodzice dzieci uczęszczających do żłobka nie należą do najbogatszej części społeczeństwa. Z powodu zbyt wysokich opłat wprowadzonych w listopadzie 1992 r. zostało wypisanych ze żłobków 378 dzieci.

Ośrodki Pomocy Społecznej dofinansowały opłatę dla 88 dzieci. Pod koniec ubiegłego roku na skutek protestu rodziców Zarząd Miasta Krakowa podjął decyzję o obniżeniu odpłatności za korzystanie z opieki żłobka.

2.3. Izba Wyrzeźwień

Krakowska Izba Wyrzeźwień w 1992 r. nie była dotowana finansowo z budżetu miasta Krakowa. Uzyskane wpływy finansowe w pełni wystarczyły na pokrycie wydatków związanych z działalnością Izby.

Osoby, które nie były w stanie uregulować należności za pobyt w Izbie Wyrzeźwień, były zaangażowane do prac gospodarczych związanych z remontem budynku Izby i jego otoczenia.

Osobom zatrzymanym, dla których nie starczyło pracy do odpracowania kosztów swojego pobytu, należności rozkładano na miesięczne raty. Wypłacalność zatrzymanych osób kształtowała się w granicach od 35 do 40 % ogółu zatrzymanych.

Pozostałe osoby /tj. około 60 %/ dowieziane do wyrzeźwienia, były w ogóle niewypłacalne, w związku z czym należności te po wyczerpaniu możliwości postępowania komorniczego egzekucyjnego uległy umorzeniu.

3. Kultura i Sztuka

W 1992 r. nie uległ zmianie dotychczasowy stan posiadania instytucji kultury administrowanych przez Gminę.

Na skutek ograniczonych środków przeznaczonych na funkcjonowanie instytucji kultury szukanie innych źródeł finansowania ich działalności, pozyskując sponsorów oraz wypracowując dochody własne.

Ze względów finansowych mecenat zakładów pracy i spółdzielczości został znacznie ograniczony. Spowodowało likwidacje małych, nie uzyskujących dochodów placówek. W polityce kulturalnej miasta rozpoczął się proces przewartościowań priorytetów.

Kraków - organizator imprez o charakterze europejskim, jak KBWE, Miesiąc Kultury Europejskiej, Unia Krakowskiego na EXPO '92 w Sewilli - staje się miastem promującym dokonania środowisk twórczych, artystycznych i naukowych. Konieczne stało się skoncentrowanie środków finansowych i działań organizacyjnych na tych zadaniach.

Odbiło się to znacznie na działaniach Miasta dotyczących zadań upowszechniania kultury. Systematycznie maleją środki na placówki kultury stopnia podstawowego (domy kultury, biblioteki/, zwłaszcza na placówki peryferyjne. Następuje także dekapitalizacja majątku oraz wprowadzenie działań komercyjnych /coraz wyższe opłaty za kursy, zajęcia, szczególnie dla dzieci i emerytów/.

Nakłady na instytucje kultury, dla których gmina jest organem założycielskim wyniosły ok. 1,9% ogółu wydatków budżetowych. Miasto w 1992 r. wspierało finansowo przedsięwzięcia artystyczne i kulturalne, inicjowane przez stowarzyszenia i związki twórcze m. innymi wystawy Związku Polskich Artystów Plastyków, Związku Artystów Rzeźbiarzy, Stowarzyszenia Plastyków Nieprofesjonalnych, wystawy indywidualnych twórców w znaczących galeriach Krakowa oraz wystawy promujące młodych twórców.

Dofinansowane były także:

- imprezy i zespoły domów kultury prowadzonych przez Kuratorium Oświaty i Wychowania, spółdzielczość mieszkaniową i zakłady pracy,
- realizację spektakli teatrów nieprofesjonalnych /"Teatr 38", "Teatr Sytuacji"/,
- zespoły regionalne i baletowe przy uczelniach krakowskich /ZPiT "Słowianki", Studencki Teatr Tańca "Kontrast", Balet Form Nowoczesnych AGH/,
- inicjatywy wydawnicze dotyczące Krakowa /m.in. Universitas, wydawnictwo Literackie, Znak, SPP, ZLP, PAN/,
- imprezy organizowane przez centra kultury studenckiej.

Na pomoc dla Filharmonii Krakowskiej Miasto przeznaczyło 250 mln zł.

3.1. Imprezy kulturalne

Wyjątkowym wydarzeniem kulturalnym w Krakowie w 1992 r. był Europejski Miesiąc Kultury. W jego ramach w czerwcu odbyły się dziesiątki spektakli teatralnych, koncertów, wystaw oraz widowiska plenerowe, takie jak: Święto Kopców, Hołd Pruski, Przysięga Tadeusza Kościuszki.

W programie Europejskiego Miesiąca Kultury znalazły się tradycyjnie organizowane w Krakowie cykliczne imprezy, czyli: XXIX Międzynarodowy Festiwal Filmów "Europa '92", 11 Międzynarodowe Spotkania Orkiestr Wojskowych, III Festiwal Kultury Żydowskiej, Dni Krakowa.

Znaczącymi wydarzeniami były: koncert Wiener Johann Strauss orchester, plenerowa projekcja filmu "Metropolis", Tydzień Witkacego, cykl koncertów "Muzyka na dziedzińcach Krakowa", przegląd filmów Piero Paolo Pasoliniego, wystawa Gustava Klimta, prezentacja obrazu El Greka "Grupa.Laokoona" oraz cykli grafik Francisco Goyi, koncert Chick Corea Acoustic Band.

Kraków gościł wielu znakomitych artystów, m.in. Witolda Lutosławskiego i Petera Brooka.

Odbyły się tradycyjne krakowskie festiwale /12 międzynarodowych i 13 ogólnopolskich znaczących imprez/ m.in.:

XVII Krakowskie Reminiscencje Teatralne,
VIII Krakowskie Spotkania z Gitarą Klasyczna,
XVII Festiwal "Muzyka w Starym Krakowie",
XXXVII Krakowskie Zaduszki Jazzowe,
XI Festiwal Piosenki Żeglarskiej "Shanties '92",
XXVII Dni Muzyki Organowej,
XVII Konkurs Młodych i Debiutujących Zespołów Jazzowych "Jazz Juniors",
XXVIII Studencki Festiwal Piosenki.

Miasto Kraków było również organizatorem :

- Dni Krakowa '92 /Noc poetów, Harce Lajkonika, Wianki, Intronizacja Króla Kurkowego
- Dni Norymbergi w Krakowie (koncert kameralny, koncert na harfę, wystawa fotograficzna, spektakl teatralny, koncert jazzowy/,
- Lato artystyczne 92 /cykle imprez kulturalnych organizowanych w sezonie letnim, m.in. koncerty na dziedzińcach Krakowa
- V Międzynarodowe Spotkania Teatrów Ulicznych,
- Klub folkowy,
- Estrada plenerowa w Rynku Głównym,
- spektakle teatralne na dziedzińcu Collegium Juridicum
- cykl kameralnym koncertów plenerowych "Strauss w Galicji".

Wykaz instytucji kultury znajdujących się na terenie Gminy zawiera załącznik nr 9.

4. Edukacja

4.1. Przedszkola, szkolnictwo podstawowe i średnie

W 1992 r. w Krakowie funkcjonowało 141 przedszkoli, w tym:
122 przedszkola gminne, 13 zgrupowań zakonnych, 1 zakładowe i 3 prywatne.

Opiekę przedszkolną objętych było 16.019 dzieci tj. o 12% mniej niż w roku poprzednim. Od kilku lat obserwuje się spadek zainteresowania tą formą opieki. Przyczyną jest trudna sytuacja na rynku pracy, szczególnie dotkliwa dla młodych kobiet oraz rosnące koszty pobytu dzieci w przedszkolach .

W Krakowie w ubiegłym roku działały 144 szkoły podstawowe w tym: 131 szkół gminnych, 4 kuratorskie, 7 społecznych i 2 prywatne.

Szkoły podstawowe zostały przekazane gminie przez kuratora na mocy porozumienia z dnia 26.11.1991 r. Od dnia 1 stycznia 1992 r. prowadzenie szkół podstawowych jest zadaniem własnym gminy.

Stan własnościowo-prawny został uporządkowany na koniec ubiegłego roku w odniesieniu do 48 placówek. Dokonanie zmiany wpisu w księgach wieczystych zakończy proces komunalizacji przejętych szkół.

W Gminie Kraków w 1992 r. funkcjonowały 42 licea ogólnokształcące i 113 szkół zawodowych ponadpodstawowych dla niepracujących oraz 5 liceów ogólnokształcących i 9 szkół zawodowych dla pracujących. Strukturę szkół przedstawia załącznik nr 10

4.2. Kultury fizyczna Baza sportowa miasta Krakowa na koniec 1992 r. obejmował.

stadiony sportowe	8
boiska sportowe	240 w tym 6 komunalnych
pływalnie /6 krytych i 8 otwartych/	14 w tym 1 komunalnie
kąpieliska otwarte	1
lodowiska sztuczne	3 w tym 1 komunalne
korty tenisowe	63 w tym 7 komunalnych
przystanie żeglarskie	7
strzelnice	9
ujeżdżalnie	5
tor łuczniczy	1 komunalny
hale sportowe, sala ćwiczeń	167 w tym 3 komunalne

wieloletnie zaniedbania bazy sportowej spowodowały, że wszystkie obiekty wymagają natychmiastowych prac remontowych.

Miasto przeznacza znaczne środki na poprawę stanu szczególnie tych obiektów, które świadczą największe: usługi dla młodzieży.

Pracami remontowymi objęto:

- baseny kryte KS "Korona"
- kąpielisko WOPR na Zalewie Bagry
- korty tenisowe: TKKF "Kozłówek", WKS "Wawel", .KS - "Pogoń Skotniki"
- 8 boisk do gier
- hipodrom WLKS "Kraków - Swoszowice"
- 2 sale do tenisa stołowego
- halę sportową KS "Armatura"
- przystań wioślarską: AZS-AWF, Jacht Club Nowa Huta
- trybuny na stadionie TS "Wisła"
- zaplecza sportowe 9 klubów sportowych.

Upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży było szczególną troską władz miasta. Dofinansowano w kwocie 6,3 mld zł 68 Stowarzyszeń kultury fizycznej /w tym 4 ogniska TKKF/, zrzeszających około 13 tyś. młodzieży do lat 20-tu. Pozytywnym zjawiskiem jest powstanie 7 nowych Stowarzyszeń szczególnie w oparciu o społeczność szkolną, współpracujących z radami dzielnic pomocniczych.

Pod patronatem Rady Miasta i Urzędu Miasta przeprowadzono 68 imprez sportowo-rekreacyjnych o charakterze masowym promujących równocześnie nasze miasto.

Najważniejsze z nich to:

1. Krakowski Samorządowy Bieg Przełajowy o Puchar Rady Miasta,
2. I Krakowski "Maraton na raty"
3. Show na Skałach - cykl imprez,
4. Międzynarodowe Zawody Pływackie "Jesień" o Grand Prix Polski,
5. Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej Juniorów "Europa '92" o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa,
6. cykl imprez w biegach na orientację,
7. V Memoriał Walasiewiczówny w lekkiej atletyce,
8. Memoriał Gajorka w zapasach,
9. Międzynarodowe Zawody "Puchar Wawelu",
10. Łucznicze Mistrzostwa Krakowa,
11. Nadwiślański Bieg Przełajowy o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa,
12. XII Międzynarodowy Turniej "Puchar Lajkonika",
13. Noworoczny Turniej Piłki Ręcznej o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa.

5. Promocja Krakowa

Kontakty zagraniczne Krakowa z miastami partnerskimi, regionami oraz organizacjami europejskimi w 1992 r.

W celu ujednoczenia postępowania przy zawieraniu umów o współpracy między miastami przyjęto następujący ich podział i rozwiązania proceduralne:

1. Umowa o współpracy na zasadzie miast bliźniaczych.
Jest to umowa szeroka, oparta na stałych elementach akcentująca podobieństwa kulturowe, historyczne i podobieństwa tradycji.
Umowa ta jest najwyższą formą partnerstwa i zawierany jest na czas nieokreślony.
2. Umowa o partnerstwie między miastami.
Brak w niej w/w elementów. Jest to umowa szeroka, zakładająca współpracę w różnych dziedzinach. Umowa ta może być zawierana z wieloma miastami w danym kraju na czas określony.
3. Umowa o współpracy między miastami.
Ma ona ograniczony zakres współpracy. Jest zawierana na czas określony.
4. Miastom zagranicznym spełniającym warunki dla bliźniaczych może być przyznawany honorowy tytuł Miasta Bliźniaczego Krakowa.
Dotyczy to w szczególności miast oddalonych od Europy, które np. z uwagi na silne środowiska polonijne chciałyby otrzymać taki prestiżowy tytuł.

Umowy zawarte z miastami partnerskimi i bliźniaczymi korzyści dla miasta wynikające z zawartych umów.

- Kraków i Frankfurt nad Menem.

15 lutego 1992 r. został podpisany podczas roboczej wizyty przedstawicieli Urzędu ds. Kontaktów Zagranicznych i Turystyki Miasta Frankfurtu nad Menem protokół o współpracy między Krakowem i Frankfurt nad Menem. Współpraca ta dotyczy kultury, gospodarki komunalnej, ochrony środowiska, tran-sportu, bankowości i współpracy kas oszczędności, wymiany młodzieży /uczniów szkół średnich/ i studentów, wymiany sportowej, turystyki, środków masowego przekazu.

- Kraków i Norymberga.

Współpracę pomiędzy Krakowem i Norymbergą w 1992 r. zdominowało wspólne ubieganie się o tytuł Miast Kultury Europejskiej w 2000 roku.

Przyznanie tytułu wiąże się nie tylko z promocją miasta, ale również z konkretnymi korzyściami materialnymi w postaci ok. 2.000 tyś. DEM przyznawanych przez Parlament Europejski dla zwycięskich miast.

Minister Spraw Zagranicznych Krzysztof Skubiszewski zapewnił władze miasta i województwa, iż MSZ w pełni popiera inicjatywę Krakowa, a on sam przy okazji spotkań z partnerami z krajów Wspólnoty Europejskiej, będzie zabiegał o ich przychylną dla kandydatury Krakowa.

W ramach współpracy Norymbergii z Krakowem w dziedzinie Służby Zdrowia przekazała ona nieodpłatnie naszemu miastu 14 sztucznych nerek, aparaturę medyczną, leki i dobra rzeczowe dla Centrum Rehabilitacji Dzieci z porażeniem mózgowym.

Norymberga pokryła koszty udziału 25 osób niepełnosprawnych z Krakowa w Europejskim Spotkaniu Osób Niepełnosprawnych.

Współpraca Krakowa z Norymbergą dotyczyła również gospodarki komunalnej. W zamian za przekazany Krakowowi tabor komunikacyjny załoga MPK wyremontowała stary model wagonu tramwajowego i przekazała w darze Norymberdze.

W następstwie nawiązanej w lipcu 1992 r. współpracy pomiędzy Izbami Przemysłowo-Handlowymi obu miast, Kraków otrzymał kilkanaście miejsc na szkolenie kadry kierowniczej w zakresie marketingu w Norymberdze.

Współpracy w dziedzinie kultury związana była z obustronnymi kontaktami instytucji kultury, szkół i organizacji. W Norymberdze odbywały się liczne koncerty artystów polskich, z których dochód przeznaczony został na odbudowę Filharmonii Krakowskiej. W dniach 2-5 lipca 1992 r. miały miejsce w Krakowie Dni Norymberskie z udziałem ponad 100-osobowej delegacji Norymbergii. Głównym celem imprezy było przybliżenie mieszkańcom Krakowa dokonań artystycznych partnerskiej Norymbergii.

Nadburmistrz Norymbergii dr P.Schönlein przekazał czek 25 tyś. DEM z przeznaczeniem na odbudowę Filharmonii Krakowskiej, natomiast Urząd Miasta został obdarowany 5 rowerami.

Nastąpiło również spotkanie przedsiębiorców norymberskich z zainteresowanymi współpracą firmami krakowskimi.

Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie powstania w Krakowie Domu Norymberskiego, który będzie ośrodkiem kultury, spotkań ludzi świata nauki i gospodarki oraz siedzibą przedsiębiorstw firm niemieckich. Na Dom Norymberski przeznaczono nieruchomość przy ul. Skąlecznej 2.

Natomiast w Norymberdze zostanie otworzony Dom Krakowski.

- Kraków i Göteborg

Umowa o współpracy pomiędzy Krakowem i Göteborgiem została podpisana w 1990 r. na okres trzech lat.

Głównym tematem współpracy obydwu miast jest ochrona środowiska.

Temu zagadnieniu poświęcone było polsko - szwedzkie seminarium zorganizowane w marcu 1992 r. w Göteborgu.

Ustalono szczegółowy program przyszłych działań dotyczący szczególnie szkolenia pracowników i konsultacji w zakresie planowania generalnego i zarządzania. Uczestnicy seminarium uzgodnili zgłoszenie Krakowa jako miasta pilotażowego w Polsce odpowiedniego do badań i rozwiązań problemów ochrony środowiska.

Kontakty Krakowa i Göteborga przebiegają także między konkretnymi firmami np. MPK spółka z o.o. i Scania Göteborgs Spärvägar AB.

Efektom ubiegłorocznych kontaktów był zakup 10 używanych autobusów SCANIA /+ 1 autobus w formie prezentu/ oraz dwa samochody osobowe m-ki VOLVO przekazanych jako prezent.

W październiku ubiegłego roku przebywała w Krakowie oficjalna delegacja Göteborga z Burmistrzem p.Larsem Ake-Skagerem na czele. Celem wizyty gości był udział w dwudniowym seminarium poświęconym zagadnieniom ochrony środowiska, transportu publicznego oraz planowania miejskiego.

- Kraków i Rochester

Umowa z Rochesterem została podpisana w lipca 1973 r. na okres 5 lat i ulega automatycznie przedłużeniu na dalsze okresy pięcioletnie, jeżeli żadna ze stron nie wypowie jej na 6 miesięcy przed upływem odpowiedniego okresu.

Kontakty partnerskie pomiędzy Krakowem i Rochesterem w chwili obecnej dotyczą głównie kontaktów z p.p. Prześdzieckimi - Współprzewodniczącymi Komitetu Miast Siostrzanych tj. Krakowa - Rochesteru.

Od roku 1986 prowadzona jest wymiana między X LO im. Komisji Edukacji Narodowej a Nasareth College w Rochester.

W jej ramach corocznie dwóch uczniów krakowskiego Liceum po ukończeniu 1-szej klasy wyjeżdża na roczne stypendium do Rochester. Koszty pobytu pokrywa Strona zapraszająca. Podczas wizyty delegacji z Rochester w 1992 r., p. Pał Brayer pełniący funkcję Przewodniczącego Miejskiego Komitetu d/s Szkolenia Samorządowych Kadr Kierowniczych w Polsce, zadeklarował gotowość przeprowadzenia wymiany pracowników municypalnych, szkolenia i wymiany doświadczeń w tym zakresie.

- Kraków i Florencja

Bezterminowa umowa z Florencją została podpisana w kwietniu 1984 r. Aktualnie przygotowywana jest umowa na zasadzie miast bliźniaczych, która zostanie podpisana w Krakowie w bieżącym roku. Dotyczy ona współpracy w zakresie kultury, sztuki, nauki, sportu i turystyki.

- Kraków i Leuven

Podpisana we wrześniu ubiegłego roku bezterminowa umowa o partnerstwie między Krakowem a Leuven w Belgii na zasadzie miast bliźniaczych ze względu na charakter tego małego miasta przynosić będzie głównie korzyści w zakresie wymiany kulturalnej i współpracy między uczelniami. Rada Ławników Leuven podjęła decyzję udzielenia pomocy w odbudowie Filharmonii i przesłanie sumy 50 tys. FB na konto Filharmonii.

- Kraków i Bordeaux

W styczniu 1992 r. władze miasta Bordeaux podjęły działania w kierunku nawiązania współpracy pomiędzy oboma miastami w dziedzinie urbanistyki, rozwiązań komunikacyjnych, wspólnych przedsięwzięć ekonomicznych, problemów sanitarnych i medycznych. Umowa pomiędzy Krakowem a Bordeaux na zasadzie miast bliźniaczych została podpisana 7 maja 1993 r.

- Kraków i Orlean

14 marca 1992 r. została podpisana w Orleanie umowa o współpracy między miastami na zasadzie układu o przyjaźni, który wieńczy okres 15-letnich kontaktów, przede wszystkim młodzieżowych. W ciągu roku trwała ożywiona wymiana i współpraca organizacji młodzieżowych obu miast.

- Kraków i Wilno

Umowa o braterskiej współpracy z Wilnem została podpisana lutym 1991 roku. W ubiegłym roku podjęto działania zmierzające do uruchomienia Centrum Kultury i Informacji Wilna w Krakowie. Przebywająca w Wilnie delegacja władz miasta Krakowa przedstawiła konkretne propozycje współpracy w dziedzinie kultury, biznesu, edukacji i wychowania. Na ręce prezydenta Wilna przekazano autobus Polskiemu Teatrowi Medyków. Nawiązano także kontakty kulturalne gospodarcze i kulturalne w Wilnie i Kownie. Pod koniec 1992 roku władze Krakowa podjęły decyzję o przekazaniu w formie daru autobusu dla Wileńskiej Wyższej Szkoły Rolniczej, największej tego typu szkoły, z językiem wykładowym polskim. W styczniu br. w Krakowie otwarto restaurację wileńską.

- Kraków i Lipsk

Kraków i Lipsk łączyły kontakty partnerskie od wielu lat, uzupełniane dwuletnimi protokołami współpracy i umowami szczegółowymi /np. w zakresie wymiany młodzieży, służby zdrowia/.

Ostatni protokół współpracy podpisano na okres 1987-1988, a faktyczna współpraca ustała z początkiem lat 90-tych. Ostatnio Lipsk zabiega o wznowienia kontaktów partnerskich, niezbędna jest jednak weryfikacja dotychczasowych umów.

Przedstawiciele Urzędu Miasta Lipsk podjęli starania o włączenie Krakowa do europejskiego programu OUVERTURE w zakresie promocji gospodarczej.

- Kraków i Bratysława

W 1992 r. władze miasta podjęły działania zmierzające do odnowienia stosunków między Krakowem i Bratysławą.

Obydwa miasta przygotowują tekst nowej umowy /ostatnia podpisana była w listopadzie 1984 roku/, która zawierać będzie m.in. punkty dotyczące wymiany młodzieży, artystów, muzyków, ekspozycji malarstwa, kontaktów gospodarczych i wymiany doświadczeń samorządowych.

- Kraków i Solura

Solura corocznie zabezpiecza dla Krakowa kwotę 10 tys. Franków Szwajcarskich.

W 1992 r. pieniądze przeznaczona na potrzeby Instytutu Pediatrii w Prokocimiu.

Prezydent Solury zgłosił gotowość udostępnienia Krakowowi doświadczeń z zakresu ochrony środowisk, zaproponował również współpracę straży pożarnych.

Natomiast władze miasta Krakowa przedłożyły Prezydentowi Solury ofertę dotyczącą nawiązania kontaktów pomiędzy szkołami obu miast.

- Kraków i Kijów

W styczniu 1992 r. Zarząd Miasta przesłał obszerną propozycję współpracy z Krakowem w różnych dziedzinach - m.in. kulturalnej i naukowej. Oferta została przyjęta oraz ustalony został program współpracy na 1993 r.

- Kraków i Wiedeń

Kontakty Krakowa z Wiedniem nie mają charakteru instytucjonalnego. Są jednak dość żywe i koncentrują się głównie na zagadnieniach współpracy gospodarczej i turystycznej.

- Kraków i Graz

Kraków współpracuje z Grazem w ramach Sieci Miast "Cultural City Network" organizujących swoją współpracę głównie w dziedzinie kultury.

W grudniu 1992 roku władze miasta Graz przesyłały do władz Krakowa list wyszczególniający najważniejsze aktualnie realizowane projekty tj.:

- stworzenie sieci komputerowej między miastami członkowskimi w zakresie kultury,
- konkurs grafiki "Spojrzenie Wschodu - Spojrzenie Zachodu",
- wymiana artystów fotografików,
- konferencja Sieci Miast w maju 1993 r. w związku z Europejskim Miesiącem Kultury.

Udział Krakowa w organizacjach europejskich.

- Kontakty Krakowa z Ligą Miast Europejskich /ECL/.

Liga Miast Europejskich /ECL/ powołana została w dniu 17.08.1990 r.

Kraków uzyskał statut "Członka Stowarzyszonego" ECL z 5 miastami członkowskimi.

Udział w Lidze dał miastu możliwość szerokiej współpracy gospodarczej, społeczno-kulturalnej i turystycznej w ramach zabytkowych miast Europy.

Kraków podpisał deklarację udziału w projekcie opracowanym przez LME i NUREC /Zespół d/s Badań Urbanistycznych we wspólnocie Europejskiej/.

Projekt dotyczy badań nad rozwojem działalności turystycznej oraz wynikami ekonomicznymi wynikającymi z tej działalności w rejonach miejskich.

Miasto Kraków podpisało również deklarację przystąpienia do programu Overture.

W ramach funduszy tego programu został sfinansowany przez Holendrów udział krakowskich wystawców na Międzynarodowych Targach Handlowo- Przemysłowych

- Kontakty Krakowa z EUROCITIES

Sieć miast europejskich EUROCITIES jest rozbudowanym ambitnym przedsięwzięciem o wielorakich celach. Aktualnie skupia kilkadziesiąt miast z całego kontynentu. Powstała w 1986 r. Corocznie odbywa swoje konferencje plenarne w jednym z wiodących miast członkowskich.

EUROCITIES pracuje za pośrednictwem komisji dotyczących m. innymi - rozwoju ekonomicznego, środowiska naturalnego, kultury, komunikacji i transportu, odnowy fizycznej i rekreacji, współpracy technologicznej, poziomu życia społecznego, współpracy Wschód - Zachód. Kraków zgłosił swój akces do EUROCITIES we- wrześniu 1990 r. i podjął współpracę głównie z Komisją Współpracy Wschód- Zachód.

- Kontakty Krakowa z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Nowych Miast /INTA/.

INTA istnieje od 1975 r. Celem Stowarzyszenia jest promowanie i usprawnianie rozwoju i zarządzania miast istniejących i nowych. Wspiera ono międzynarodowe i narodowe inicjatywy w zakresie rozwoju miast.

INTA prowadzi współpracę z Krakowem głównie poprzez kontakty z przedstawicielem Rady Miasta.

W pierwszym półroczu 1992 Stowarzyszenie Nowych Miast sfinansowało pobyt przedstawicieli władz Krakowa na Międzynarodowych Targach Nieruchomości w Cannes. Współorganizowało również z polskim Ministerstwem Budownictwa i UMK międzynarodowe seminarium nt. "Trudności w finansowaniu budownictwa mieszkaniowego".

Program ECOS - jest realizowany przez Radę Miast i Regionów Europy. Jego celem jest wzmocnienie związków między lokalnymi i regionalnymi władzami w celu przybliżenia idei Europy. Program skierowany jest na wykorzystanie potencjału i możliwości mniej rozwiniętych regionów Europy. Przedmiotem programu jest stworzenie motywacji dla krajów Wspólnoty do niesienia pomocy władzom regionów Środkowej Europy.

W Krakowie w ramach ECOS realizowany jest projekt pn. "Planowanie Miejskie i Zarządzanie w Miastach Historycznych" w którym obok Krakowa uczestniczą Edynburg i Berlin. Celem projektu jest konserwacja i odnowa byłej dzielnicy żydowskiej Krakowa "Kazimierz" oraz opracowanie strategii i polityki odnowy uwzględniającej stworzenie równowagi między funkcjami: mieszkalną, handlową i turystyczną.

W Urzędzie Miasta w Wydziale Strategii i Rozwoju działa zespół d/s Rewitalizacji Kazimierza, który realizuje w/w projekt.

W dniach 29-30.IV.1993 r. odbyło się w Krakowie w Urzędzie Miasta Seminarium z udziałem gości z Edynburga i Berlina pt. "Planowanie Miejskie i Zarządzanie w Miastach Historycznych - przykład Krakowskiego Kazimierza".

Efektom seminarium było określenie zakresu prac jakie wykona kaźcie z trzech miast.

Następne spotkanie odbyło się w czerwcu 1992 r. w Edynburgu gdzie zostały przedstawione wykonane opracowania. W Edynburgu został przygotowany plan dalszego działania. Obecnie trwają przygotowania do spotkania w Berlinie.